

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม
อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

Public Participation in Administration of Tha Kasem Subdistrict Administrative
Organization, Muang District, Sakaeo Province

อัญชลี มีบุญ*

Unchalee Meebun

คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 27160

Faculty of Science and Social Sciences, Burapha University, Sakaeo 27160, Thailand

*Corresponding author E-mail: unchalee@buu.ac.th

(Received: July 6 2021; Revised: October 4 2021; Accepted: October 14 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว เป็นวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว และเพื่อทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ซึ่งได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t-test และ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบ One-Way ANOVA โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว เท่ากับ 3.51 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมสำรวจปัญหาพัฒนาชนบท ด้านการมีส่วนร่วมติดตามปฏิบัติงาน ด้านการวางแผนการดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านที่ไม่มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, ประชาชน, องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม

Abstract

This research entitled Public participation in the administration of Tha Kasem subdistrict Administrative Organization in Muang SaKaeo District Sakaeo Province is aimed to study about people how people participation in administration of Tha kasem subdistrict Administrative organization in Muang SaKaeo District Sakaeo Province and to investigate personal factors affecting the participation in Tha kasem subdistrict Administrative organization in Muang SaKaeo district Sakaeo Province. The sample group was people in the area of Tha kasem subdistrict, Muang SaKaeo District, Sakaeo Province which was selected by the accidental sampling method. The instruments in this study used to collect data are frequency, percentage, mean and standard deviation, and the data were analyzed by using T-test and F-test, one-way a analysis of variance with the statistical significance of 0.5 level.

The result showed that the level of people participation in administration of the Tha Kasem Subdistrict Administrative Organization, Muang Sakaeo District, Sakaeo Province was 3.51 When each aspect was studied, it showed that the aspect of participation in operations was at a high level, and the aspect of participation in rural development problem survey, performance monitoring, and activity planning were at a moderate level respectively. The personal factors which were not involved in people participation in administration in Tha Kasem sub District Administrative Organization, Muang Sakaeo District, Sakaeo Province included gender, age, status, occupation, education, and monthly income.

Keywords : Participation, Public, Tha Kasem Subdistrict Administrative Organization

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งจัดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับตำบลซึ่งเป็นเขตชนบทอันเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ไขปัญหา และการสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองหรือเรียกว่า การปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดโดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชนบท องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนระดับตำบล หมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย จากการก่อเกิดขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงเป็นเสมือนภาพสะท้อนของการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐบาล และกระทรวงมหาดไทย และสอดคล้องกับกระแสเรียกร้องในการที่จะให้ประชาชนมีสิทธิเลือกรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับตน มีงบประมาณและบุคลากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นของตนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน โดยหลักการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนทุก ๆ คน ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุดมากที่สุด จึงจำเป็นต้องสร้างระบบกลไก ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องบทบาทและหน้าที่ให้ประชาชนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น สามารถรวมพลังในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และแก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและตรวจสอบการบริหารกิจการงานของภาครัฐมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติเกิดความโปร่งใสและการดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และความต้องการของประชาชน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนจากปรากฏการณ์ที่เป็นจริงโดยอิงจากสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การดำเนินงาน การติดตามและการประเมินผล และปัญหาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัย

ส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คาดว่าข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาจะเป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ ให้แก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป
2. คาดว่าข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จะนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาไปพิจารณาและแก้ไขปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนตรงกับปัญหาที่แท้จริงเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว และเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้เป็นประชากรที่อยู่ในตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยในตำบลท่าเกษมมีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 8,033 คน จำนวน 1,877 ครัวเรือน (ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย, 2561)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนประชากร การประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ให้มีการกำหนดตัวอย่างโดยมีค่าระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด ขนาดของประชากร ซึ่งเท่ากับ 1,877 คน

E คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง [Sampling error] ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ +/-0.05 ภายใต้อัตราความเชื่อ 95%

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= 8,033 \\ &1 + (8,033) (0.05)^2 \\ n &= 381.02 \end{aligned}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 8,033 คน แต่ผู้วิจัยขอใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 382 คน เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กล่าวข้างต้นและผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ คือ การเก็บข้อมูลให้ครบตามต้องการ โดยไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน

ข้อจำกัดด้านการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นการฝึกหัดค้นคว้า รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล จึงขอกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 100 ชุด ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเฉพาะกรณีในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในเรื่องเพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเฉพาะกรณีในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน 4 ด้าน คือ

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาการพัฒนา จำนวน 6 ข้อ

2. ด้านการวางแผนการดำเนินกิจกรรม จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงาน จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเฉพาะกรณีในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มากที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มาก
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล น้อย
- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล น้อยที่สุด

การสร้างพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล นำมาหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามและใช้เป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ อย่างน้อย 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ
4. นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามใช้ค่าแอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha) ได้ค่าของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากคณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามต้องการแก่กลุ่มตัวอย่าง

3. ขอความร่วมมือจากประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ในการกรอกข้อมูลแบบสอบถามตามความต้องการในการศึกษา โดยแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 ได้รับคืนมา 100 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยเพื่อประเมินระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จะพิจารณาจากคะแนนของคำตอบโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การคำนวณจาก

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ยของความต้องการแต่ละระดับเท่ากับ 0.80 ผู้วิจัยจึงกำหนดแบ่งระดับความต้องการตามเกณฑ์การแปลผลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประมวลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่ ร้อยละ

2. ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ใช้สถิติเชิงอนุมาน เพื่ออ้างอิงผลการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างไปยังกลุ่มประชากรดังนี้ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ด้วยสถิติ t-Test สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 2 กลุ่ม และสถิติ F-test สำหรับประชากรที่แบ่งได้ 3 กลุ่มขึ้นไปในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือความเชื่อมั่น 95%

ผลการวิจัย

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	36	36.00
2. หญิง	64	64.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน

36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	4	4.00
2. อายุ 21-30 ปี	10	10.00
3. อายุ 31-40 ปี	14	14.00
4. อายุ 41-50 ปี	29	29.00
5. อายุ 51 ปีขึ้นไป	43	43.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 อายุ 31-40 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 อายุ 21-30 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. โสด	28	28.00
2. สมรส	60	60.00
3. หม้าย/หย่าร้าง	12	12.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่ม โสด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 หม้าย/หย่าร้าง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 รองลงมาอยู่ในกลุ่ม สมรส จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษา	55	55.00
2. มัธยมศึกษา / ปวช.	32	32.00
3. ปวส. / อนุปริญญา	8	8.00
4. ปริญญาตรี	3	3.00
5. สูงกว่าปริญญาตรี	2	2.00
รวม	100	100.00

ตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่ม ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมา มัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 ปวส./อนุปริญญา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกษตรกรรม	41	41.00
2. ค้าขาย	18	18.00
3. ข้าราชการ/พนักงาน	6	6.00
4. รัฐวิสาหกิจ	2	2.00
5. รับจ้าง	20	20.00
6. ธุรกิจส่วนตัว	5	5.00
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	8	8.00
รวม	100	100.00

ตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่ม เกษตรกรรม จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมา รับจ้าง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ค้าขาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 อื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน 8 คน คิดเป็น

ร้อยละ 8.00 ข้าราชการ/พนักงาน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่เกิน 10,000 บาท	51	51.00
2. 10,001-20,000 บาท	37	37.00
3. 20,001-30,000 บาท	9	9.00
4. 30,001 บาทขึ้นไป	3	3.00
รวม	100	100.00

ตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 รองลงมา รายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 รายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 และรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แบบประเมินการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมสำรวจปัญหาพัฒนาชนบท ด้านการ วางแผนการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมติดตามปฏิบัติตาม

ตารางที่ 7 ผลค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว	n = 100			
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมสำรวจปัญหาพัฒนาชนบท	3.35	0.90	ปานกลาง	2
2. ด้านการวางแผนการดำเนินกิจกรรม	3.20	0.62	ปานกลาง	4
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	4.00	0.48	มาก	1
4. ด้านการมีส่วนร่วมติดตามปฏิบัติตามปฏิบัติงาน	3.32	0.54	ปานกลาง	3
ภาพรวม	3.51	0.51	มาก	

ตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 4.00) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมสำรวจปัญหาพัฒนาชนบท (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35) ด้านการมีส่วนร่วมติดตามปฏิบัติตามปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32) และน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนการดำเนินกิจกรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับสมมติฐาน	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓ Sig = 0.65
สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓ Sig = 0.23
สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓ Sig = 0.21
สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓ Sig = 0.61
สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓ Sig = 0.32
สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน		✓ Sig = 0.14

ตารางที่ 8 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน ประชาชนที่มี

สถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน และประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมสำรวจปัญหาพัฒนาชนบท ด้านการวางแผนการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมติดตามปฏิบัติตามปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการมีส่วนร่วมสำรวจปัญหาพัฒนาชนบท

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการวางแผนการดำเนินกิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมติดตามปฏิบัติตามปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน พบว่า

1. **เพศ** การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ พบว่า โดยเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย

2. **อายุ** การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้มีอายุมาก มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุอื่น ๆ อย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ที่มีอายุมากกว่า ความสนใจและประสบการณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม การบริหารงาน และการพัฒนาชุมชนมากกว่า หรือมีเวลาว่างมากกว่าวัยทำงาน ในช่วงอายุอื่น ๆ จึงทำให้มีความสนใจในการติดตามและมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษมมากกว่า

3. **สถานภาพ** การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามสถานภาพ พบว่า เนื่องจากสถานภาพโสดอาจไม่มีส่วนความสัมพันธ์ต่อส่วนร่วมในการบริหารงาน อบต.

4. **ระดับการศึกษา** การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาค้นคว้าชั้นมัธยมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาค้นคว้าจะมีโอกาสในการแสวงหาความรู้และข้อมูลมากกว่า และสามารถแสดงบทบาทในการมีส่วนร่วมทั้งด้านการแสดงความคิดเห็นที่มีความเชื่อถือมากกว่า

5. **อาชีพ** การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกร และสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ เช่น ธุรกิจส่วนตัว แม่บ้าน นักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยราชการซึ่งมีธรรมชาติการบริหารและดำเนินงานในระบบราชการ ดังนั้นประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จึงมีการรับทราบข่าวสารโครงการต่าง ๆ ได้ทันที และสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากกว่าอาชีพอื่น ๆ

6. **รายได้ต่อเดือน** การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ควรศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของผู้บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องที่มีลักษณะเช่นเดียวกันในพื้นที่แต่เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบและจัดทำเป็นบทสรุปเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบล

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยศึกษาถึงจุดอ่อน จุดแข็ง วิฤกต และโอกาส แต่ละท้องถิ่น เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการสนับสนุนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2538). คู่มือวิทยากรสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร: กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง.
- กรมการปกครอง. (2539). การฝึกอบรมเพิ่มพูนประสิทธิภาพประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง.
- กฤษณา ตันวิเศษ. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โกวิท พวงงาม. (2555). ธรรมมาภิบาลว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส. กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก็อปปี.
- โกศัย วงศ์อนันต์นนท์. (2539). ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- จรัส สุวรรณมาลา. (2539). สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ศักยภาพและทางเลือกสู่อนาคต. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จริญญา จันทร์ทรง. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิมพล ระยับศรี. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนม์ปกรณ์ เฟ็งศิริ. (2554). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด อำเภอลองของจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พระมหาปิยะบุตร ปญญาวฑฒโน (วงศ์กันทรากัย). (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- มาลี เบ็ญจะมโน. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.